

บทคัดย่อ

สินทรัพย์ทางการเงินอิสลามมีมูลค่า 2.2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2559 ซึ่งขยายตัวประมาณ 7% จากปี พ.ศ.2558 และคาดว่าในปี พ.ศ. 2565 สินทรัพย์ทางการเงินอิสลามจะเพิ่มขึ้นเป็น 3.8 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นขยายตัวอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี สินทรัพย์ทางการเงินอิสลามที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ ตลาดศุ๊กและกองทุนอิสลาม ซึ่งตลาดศุ๊กมีมูลค่า 344,770 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้น 32.58% จากปี พ.ศ. 2555 ส่วนกองทุนรวมอิสลามมีมูลค่า 91,233 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2559 ปี เพิ่มขึ้น 101% จากปี พ.ศ. 2555 ประเทศมาเลเซีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สิงคโปร์ และสหราชอาณาจักร ได้ประกาศตัวและตั้งเป้าหมายของประเทศของตนให้กลายเป็นศูนย์กลางการเงินอิสลาม ซึ่งแต่ละประเทศได้มีการพัฒนาระบบนิเวศของการเงินอิสลามที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับบริบทของแต่ละประเทศเพื่อรองรับการขยายตัวของการเงินอิสลามอย่างมั่นคงและยั่งยืน

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนอิสลามในประเทศไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และสหราชอาณาจักร เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนอิสลามที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยใช้การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลักในการศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบ และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) เพื่อหาข้อเท็จจริงบางประการประกอบการศึกษาวิเคราะห์ โดยเปรียบเทียบประเด็นการกำกับดูแลตลาดทุนอิสลามและหลักชะรีอะฮ์บาไล กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกศุ๊กและกองทุนรวมอิสลาม และแนวปฏิบัติในการคัดกรองหุ้นที่สอดคล้องกับหลักชะรีอะฮ์ งานวิจัยนี้พบว่าตลาดทุนอิสลามของประเทศไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และ สหราชอาณาจักร อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานที่กำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ของแต่ละประเทศ โดยมีรูปแบบการชะรีอะฮ์บาไล 2 รูปแบบ คือ ชะรีอะฮ์บาไล 2 ระดับ ประกอบด้วยมาเลเซียและสหรัฐอาหรับ เอมิเรตส์ และชะรีอะฮ์บาไลระดับเดียว ประกอบด้วยประเทศไทย สิงคโปร์ และสหราชอาณาจักร สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศุ๊ก ประเทศไทย มาเลเซีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์มีกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความคล้ายคลึงกัน ในขณะที่สิงคโปร์ และสหราชอาณาจักรไม่ได้มีกฎหมายดังกล่าว ส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกองทุนรวมอิสลามนั้น มาเลเซียและสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์มีกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความคล้ายคลึงกัน โดยที่ประเทศไทย สิงคโปร์ และสหราชอาณาจักรไม่ได้มีกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ทุกประเทศมีเกณฑ์ในการคัดกรองหุ้นที่สอดคล้องกับหลักชะรีอะฮ์ซึ่งประเทศไทย สิงคโปร์ และสหราชอาณาจักรใช้เกณฑ์เดียวกัน คือ เกณฑ์ของ FTSE Russel ส่วนสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ใช้เกณฑ์ของ Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions (AAOIFI) และมาเลเซียมีเกณฑ์ที่กำหนดโดยสภาที่ปรึกษาชะรีอะฮ์ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์มาเลเซีย งานวิจัยนี้เสนอแนะให้ประเทศไทยพัฒนาตลาดทุนอิสลามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลักชะรีอะฮ์บาไล กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกองทุนรวมอิสลาม เกณฑ์การคัดกรองหุ้นที่สอดคล้องกับหลักชะรีอะฮ์ และการบริหารความเสี่ยงด้านชะรีอะฮ์ เพื่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาตลาดทุนอิสลามของประเทศไทยอย่างมั่นคงและยั่งยืน

Abstract

The value of Islamic finance assets was 2.2 trillion US Dollars in 2016 which grew for about 7% from 2015. In 2022, Islamic finance assets are expected to reach 3.8 trillion US Dollars showing a continuous expansion every year. The highest growth of Islamic finance assets rate are Sukuk markets and Islamic funds. The value of Sukuk market was 344,770 million US Dollars in 2016 which increased by 32.58% from 2012. The Islamic Mutual Funds was valued at 91,233 million US Dollars in 2016 which increased by 101% from 2012. Malaysia, the United Arab Emirates, Singapore, and the United Kingdom declared themselves and set the goals for their countries as the hub of Islamic finance. These countries have developed different Islamic finance ecosystems according to the context of their countries to support the stable and sustainable expansion in Islamic Finance.

The objective of this research is to study, analyze and compare the laws related to the Islamic capital market in Thailand, Malaysia, Singapore, the United Arab Emirates, and the United Kingdom in order to provide suggestions for the development and improvement of laws related to the Islamic capital market that are consistent and appropriate to the Thai context. It is a qualitative method using documentary research. This research bases on comparative study and uses in-depth interviews to find some facts for the analysis by comparing issues of oversight of the Islamic capital market and Shariah governance Laws related to issuing Sukuk and Islamic mutual funds and guidelines for stock screening according to Shariah principles. This research found that the Islamic capital markets of Thailand, Malaysia, Singapore, the United Arab Emirates, and the United Kingdom are under the supervision of the governing body of the stock exchange of each country. There are 2 types of Shariah governance, which are the two tier of Shariah governance consists of Malaysia and the United Arab Emirates, and the one tier of Shariah governance consists of Thailand, Singapore, and the United Kingdom. The laws related to Sukuk, Thailand, Malaysia, and the United Arab Emirates have specific laws related to it which more or less comparable while Singapore and the United Kingdom do not have such laws. As for the laws related to Islamic mutual funds, Malaysia and the United Arab Emirates are similar to have specific laws, while Thailand, Singapore, and the United Kingdom do not have such laws. All countries have criteria for screening stocks that are Shariah-Compliant. Thailand, Singapore, and the United Kingdom use the same criteria, FTSE Russel, while the United Arab Emirates uses the Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions (AAOIFI) criteria, and Malaysia has the criteria set by the Shariah Advisory Council of the Securities Commission Malaysia.

This research suggests that Thailand should develop the Islamic capital market on the issues related to Shariah governance, the Laws related to Islamic Mutual funds, the stock screening criteria that are consistent with Shariah principles and Shariah risk management. As a result, it can increase the confidence of investors and all parties involved and can be accepted internationally, which will impact the development of the Islamic capital market of Thailand steadily and sustainably.